

RÉTSÁG VÁROS ÖNKORMÁNYZATÁNAK KÉPVISELŐ-TESTÜLETE

2651 Rétság, Rákóczi út 20. Telefon: 35/550-100

www.retsag.hu Email: hivatal@retsag.hu

Előterjesztést készítette és előterjeszti: Tömör Józsefné aljegyző

Beszámoló a gyermekvédelmi és gyámügyi feladatok ellátásáról

ELŐTERJESZTÉS

a képviselő-testület 2012. április 20-i ülésére

Tárgyalja	Ülés	Szavazás
☒ Szociális bizottság	☒ Nyílt	☒ Nyílt szavazás
☐ Pénzügyi és Városüzemeltetési Bizottság	☐ Zárt	☐ Titkos szavazás
☐ Közbeszerzési Bizottság		☒ Egyszerű többség
☒ Képviselő-testület		☐ Minősített többség

1) A tárgyalandó témakör tárgyilagos és tényszerű bemutatása

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997.évi XXXI. törvény 96.§(6.) bekezdése szerint „ A helyi önkormányzat a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról minden év május 31-éig - a külön jogszabályban meghatározott tartalommal - átfogó értékelést készít, amelyet a képviselő-testület, illetve a közgyűlés megtárgyal. Az értékelést meg kell küldeni a gyámhivatalnak. A gyámhivatal az értékelés kézhezvételétől számított harminc napon belül javaslattal élhet a helyi önkormányzat felé. A helyi önkormányzat hatvan napon belül érdemben megvizsgálja a gyámhivatal javaslatait és állásfoglalásáról, intézkedéséről tájékoztatja.

Jelen előterjesztés a munkatervnek, valamint a törvényi szabályozásnak eleget téve tartalmazza a 2010.évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladat ellátásának értékelését (gyámhivatal beszámolója, gyermekjóléti szolgálat beszámolója, jegyzői gyámhatóság beszámolója), melyet elfogadásra terjesztünk a Tisztelt Képviselő-testület elé.

2) **ELŐZMÉNYEK, KÜLÖNÖSEN A TÉMÁBAN HOZOTT KORÁBBI TESTÜLETI DÖNTÉSEK, AZOK VÉGREHAJTÁSA**

3.) **JOGSZABÁLYI HIVATKOZÁS**

A helyi önkormányzatokról szóló 1990.évi LXV. törvény 8. § (1) „A települési önkormányzat feladata a helyi közszolgáltatások körében különösen, a gyermek és ifjúsági feladatokról való gondoskodás...”

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997.évi XXXI. törvény 94. § (1) ”A települési önkormányzat... feladata a gyermekek védelme helyi ellátó rendszerének kiépítése és működtetése, a területén lakó gyermekek ellátásának megszervezése.”

1997.évi XXXI. törvény 96.§(6.) bekezdése: 1.pontban részletezve

4.) **HATÁROZATI JAVASLAT**

.../2011. (IV. 20.) sz. Kt. határozat

Rétság Város Önkormányzatának Képviselő-testülete az önkormányzat gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak 2011.évi ellátásáról szóló beszámolót megismerte és elfogadja.

Beszámoló a gyermekvédelmi és gyámügyi feladatok ellátásáról
2012. április 20-i Kt. ülésére

Felkéri a jegyzőt, hogy az értékelést a képviselő-testület jelen jóváhagyó határozatával együtt a 1997. évi XXXI. törvény 96.§(6.) bekezdése szerint továbbítsa a Nógrád Megyei Kormányhivatal Szociális és Gyámhivatalához.

Határidő: 2012. május 30.

Felelős: aljegyző

Rétság, 2012. április 05.

Tömör Józsefné
aljegyző

Záradék:

A tájékoztatás szabályszerű, a határozati javaslat jogszabálysértést nem tartalmaz.

Hutter Jánosné
jegyző

A gyermekvédelmi és gyámügyi feladatokról készített beszámoló részletes és jól összeállított előterjesztés, melynek tárgyalását javaslom.

Rétság, 2012. április 11.

Dr. Szájbely Ernő
tanácsnok

Átfogó értékelés Rétság Városi Gyámhivatal 2011. évi tevékenységéről

A Gyvt. 1997. évi XXXI. törvény alapján jött létre a Rétság kistérség illetékességi területén - Alsópetény, Bánk, Berkenye, Borsosberény, Diósjenő, Felsőpetény, Horpács, Keszeg, Kétdodony, Kiseccset, Legénd, Nagyoroszi, Nézsza, Nógrád, Nógrádsáp, Nőtincs, Ósagárd, Rétság, Szátok, Szendehely, Szenté, Tereske, Tolmács településeken - állami, körzetközponti feladatokat ellátó Rétság Városi Gyámhivatal is. A kistérség állandó lakosainak száma a 2011. januári statisztika szerint: 25.164 fő

A munkáltatói jogokat Rétság Város Jegyzője gyakorolja, a szakmai felügyeletet a Nógrád Megyei Kormányhivatal Szociális és Gyámhivatala látja el.

A városi gyámhivatalok feladat- és hatáskörét a 331/2006. (XII.23.) Korm. rendelet 4-11. §-a szabályozza.

Illetékességi területünkön működő szociális és gyermekvédelmi intézmények:

1. Dr. Göllész Viktor Rehabilitációs Intézet és Ápoló Gondozó Otthon – Diósjenő, Kastély
2. „Margaréta” Gyermekotthon – Szátok, Kossuth u. 106-108.
3. „Százszorszép” Gyermekotthon – Szátok, Kossuth u. 70.

Személyi és tárgyi feltételek

A munkavégzéshez a legszükségesebb személyi és tárgyi feltételek adottak.

Hivatalunkban 3 fő ügyintéző dolgozik. A munkakör betöltéséhez jogszabály által kötelezően előírt felsőfokú szakirányú végzettséggel és közigazgatási szakvizsgával mindannyian, egy munkatársunk középfokú angol nyelvvizsgával is rendelkezik.

Területi felosztásban, önálló kiadmányozási joggal dolgozunk. Mindhárman valamennyi, a gyámhivatal hatáskörébe tartozó ügycsoporttal foglalkozunk, és saját ügyeinkben a teljes körű adminisztrációt is elvégezzük. Az adminisztrációs feladatok megoldását nagyban könnyítené egy főállású ügykezelő alkalmazása.

A gyakori jogszabályváltozások és az egyes ügyek bonyolultabbá válása miatt nőtt az ügyintézők pszichés, érzelmi leterheltsége is. Folyamatosan figyelemmel kísérjük az anyagi jogi és eljárásjogi jogszabályok változásait. Emellett rendelkezünk azokkal a kommunikációs, szociális, empátikus készségekkel, amelyek elengedhetetlenül szükségesek az ügyintézéshez, a ügyfelekkel való eredményes kapcsolattartáshoz.

Az alapvető tárgyi feltételek (külön iroda az ügyintézőknek, irodai berendezések, számítógép, telefon, Internet, irodaszerek stb.) rendelkezésünkre állnak. A személyes adatokat tartalmazó iratok zárt szekrényben való tárolása, illetve a jogszabály által kötelezően előírt elektronikus iktatás továbbra sem megoldott.

Ügyiratforgalom

A gyámhivatalban 2011-ben 941 főszámon indult eljárás. A bejövő iratok alszáma: 2583. 834 közvetlenül megtámadható döntést (határozat, végzés) hoztunk, amelyből négyet fellebbeztek meg. Ez az összes döntés 0,47 %-a volt.

Saját hatáskörben nem vontunk vissza és nem változtattunk meg döntést. A másodfokon eljáró hatóság 1 alkalommal helybenhagyta, 3 ízben pedig megsemmisítette és az elsőfokú hatóságot új eljárásra utasította.

A fentiekén kívül más úton (bírószági úton, felügyeleti intézkedéssel, ügyészi óvással) megtámadott döntésünk nem volt.

A KSH által kért statisztikai adatok nem tartalmazzák a nem önálló fellebbezéssel megtámadható döntést tartalmazó, illetve egyéb kimenő iratokat, amelyek száma körülbelül megegyezik a bejövő iratokéval. Ügyeink jellegéből fakad, hogy az egyes eljárások ugyan határozattal lezárulnak, de magával az üggyel (családdal, gyermekkel, gondnokolttal) akár évek hosszú során át tovább kell dolgoznunk. (Pl.: gyermekvédelmi gondoskodásban élő gyermekek ügyeiben évente felülvizsgálat, vagyoni, gyámi számadási ügyek, kapcsolattartási kérelmek, gondnokoltak személyi és vagyoni ügyei, gondnokok rendszeres számadásai, gondnokság alá helyezés kötelező és rendkívüli felülvizsgálatai stb.)

A hatósági határozatok formai és tartalmi követelményeit jogszabályok írják elő. A döntések rendelkező részét részletes és mindenre kiterjedő indokolásnak kell követnie, ezért nem ritka a 4-5 oldalas vagy még nagyobb terjedelmű határozat.

Határidők

Az ügyintézési határidőket betartottuk, határidő túllépés miatt a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 33/A § szerinti eljárásra (központi költségvetés részére történő befizetés) nem volt szükség.

Célvizsgálatok

A Nógrád Megyei Kormányhivatal 2011-ben az ideiglenes hatállyal elhelyezett, átmeneti és tartós nevelésbe vett kiskorúak gondozási hely megváltoztatása, valamint a kapcsolattartások szabályozása ügyében egész évre kiterjedő célvizsgálatot tartott. A rendszeres adatszolgáltatási kötelezettségünknek negyedévente eleget tettünk. Eleget tettünk továbbá minden egyéb adatszolgáltatási kötelezettségünknek is.

Tájékoztatás

Elkészítettük a gyámhivatal hatáskörébe tartozó ügyek részletes, a teljes ügymenetre, a csatolni szükséges mellékletekre, illetve a jogszabályi háttérre is kiterjedő leírását, amely már a városi honlapon hozzáférhető. Visszajelzés az ügyfelek részéről még nem érkezett az ügyleírások hasznosságát illetően. Ebből arra következtetünk, hogy nem vált még széles körben elterjedt szokássá, hogy a hivatali ügyintézés előtt az emberek az Interneten tájékozódjanak. Az elektronikus levelezés sem általánosan elterjedt még a kapcsolattartásra.

Nyilvántartások

A Gyvt. 140. § (1) bekezdésében foglaltaknak eleget téve vezetjük nyilvántartásainkat. A gyámhivatal nyilvántartást vezet az általa megállapított és folyósított pénzbeli ellátásokról (otthonteremtési támogatás, gyermektartásdíj állami megelőlekezés), az ideiglenes hatállyal elhelyezett, valamint az átmeneti és tartós nevelésbe vett gyermekekről, a gyámság és gondnokság alatt állókról, a gyámoltak és gondnokoltak vagyonáról, valamint a szülői felügyelet alatt álló gyermekek minden olyan vagyonáról, amely nem tartozik a szülő kezelésébe, amelyet a gyámhivatal rendszeres felügyelete alá vont, vagy amelyet a gyámhivatalhoz beszolgáltattak (gyámhatósági betétben, vagy kincstárban elhelyezett pénz, illetve értéktárgy, ingó, ingatlan vagyon). A nagykorúvá vált fiatal felnőttet a gyámhivatal értesíti vagyonáról, addigi vagyonkezelőjének személyéről és tájékoztatja jogairól.

A gyámhivatal hatáskörébe tartozó jellemző ügyfajták

Családi jogállás rendezése

A születéskor az apa adatai nélkül bejegyzett gyermek családi jogállását kiskorú anya esetében mindig, nagykorú anya esetében pedig akkor rendezi a gyámhivatal, ha más szerv előtt nem került sor teljes hatályú apai elismerő nyilatkozat aláírására. 2011-ben 13 gyermek családi jogállását rendeztük, ebből 4 esetben került sor az apaság bírósági megállapítására oly módon, hogy a gyámhivatal által kirendelt eseti gondnok a gyámhivatal hozzájárulásával pert indított apaság megállapítása iránt a gyermek nevében. Apaság vélelmének megdöntése iránti perindításhoz 3 alkalommal járult hozzá a gyámhivatal. Képzelt apa adatainak bejegyzésére 2 alkalommal került sor. Ebbe az ügykörbe tartozik a gyermek családi nevének megállapítása abban az esetben, ha a szülők között nincs erre vonatkozó egyezség. Egy ilyen ügyünk volt.

Örökbefogadás

Az örökbefogadással kapcsolatosan a gyámhivatal feladatköre kiterjed a gyermek örökbe fogadhatóvá nyilvánítására, az örökbe fogadni kívánó szülők alkalmasságának megállapítására, az örökbe fogadás előtti eljárás lefolytatására, az örökbefogadás előtti kihelyezésre, végül az örökbefogadás engedélyezésére. A tárgyév során 1 tartós nevelt gyermek örökbefogadását engedélyeztük, és 4 házaspárt nyilvánítottunk örökbefogadásra alkalmasnak.

A gyámhivatal döntési hatáskörébe tartozik az örökbefogadás felbontása és a származás megismerésére irányuló kérelmek elbírálása is. Ilyen ügyünk a vizsgált időszakban nem volt.

Ideiglenes hatályú elhelyezések és felülvizsgálatuk

Ha a gyermek felügyelet nélkül marad, vagy testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését családi környezete vagy önmaga súlyosan veszélyezteti, és emiatt azonnali elhelyezése szükséges, a települési önkormányzat jegyzője, a gyámhivatal, valamint a rendőrség, az idegenrendészeti hatóság, a menekültügyi hatóság, az ügyészség, a bíróság, a büntetés-végrehajtási intézet parancsnoksága a gyermeket ideiglenesen elhelyezi a külön élő szülőnél, arra alkalmas harmadik személynél, nevelőszülőnél vagy gyermekotthonban.

Attól függetlenül, hogy az elhelyezésre mely szerv intézkedése alapján került sor, az ideiglenes hatályú elhelyezés felülvizsgálatát a gyámhivatal végzi.

2011-ben, az előző évihez képest jelentősen nőtt az ideiglenes hatályú elhelyezések száma. A gyámhivatal 21 kiskorú esetében vizsgálta felül a más szerv által elrendelt elhelyezést. Tapasztalatunk szerint az ideiglenes hatályú elhelyezés leggyakrabban előforduló oka a szülők elhanyagoló, veszélyeztető magatartása (alkoholizmus, gyermek felügyelet nélkül hagyása, nem megfelelő gondozása, bántalmazása stb.). A 21 gyermeket érintő felülvizsgálatok eredményeként 6 gyermeket átmeneti nevelésbe vettünk, szülői felügyeleti jog megszüntetése iránt 1, gyermekelhelyezés iránt 1, gyermekelhelyezés megváltoztatása iránt pedig 2 gyermeket érintően pert indítottunk, megszüntettük az ideiglenes hatályú elhelyezést és védelembe vételi javaslattal a vér szerinti családjába visszahelyeztünk 2 gyermeket. 4 esetben egyéb ok miatt szűnt meg az eljárás (pl. az ideiglenes hatályú elhelyezést elrendelő határozat elleni fellebbezés nyomán a másodfokú hatóság döntése miatt okafogyottá vált a felülvizsgálati eljárás).

Gyámsági ügyek

Annak a gyermeknek, aki nem áll szülői felügyelet alatt, a gyámhivatal gyámot rendel. A gyám lehet családba fogadó személy vagy az, akinél a bíróság a gyermeket elhelyezte, illetve az átmeneti vagy tartós nevelésbe vett kiskorúak esetén a gyermekotthon vezetője, nevelőszülő vagy hivatásos gyám. Az átmeneti vagy tartós nevelésbe vett gyermek elhelyezése gyermekotthonban, lakásotthonban vagy nevelőszülőnél történik. A nevelésbe vételt a gyámhivatal 3 éves korig félévente, 3 éven felüli gyermeknél pedig évente felülvizsgálja. A felülvizsgálat során a gyámhivatal dönt a nevelésbe vétel fenntartásáról, a gyám, a vagyonkezelő személyéről, a gondozási helyről, a szülők, illetve egyéb kapcsolattartásra jogosult hozzátartozók kapcsolattartásáról, a szülők által fizetendő gondozási díjról, valamint megállapítja a gyermek különleges vagy speciális szükségletét.

A gyámok tevékenységét a gyámhivatal folyamatosan felügyeli, a vagyonkezeléssel is megbízott és számadásra kötelezett gyámot legalább évente elszámoltatja. Ha a gyám nem kezel vagyont, akkor a gyermek részére a gyámhivatal vagyonkezelő eseti gondnokot rendel, akit szintén rendszeresen elszámoltat a vagyonkezelésről. Számadásra kötelezett gyámok száma 2011. december 31-én 39 fő.

A számadásra nem kötelezett gyám is legalább évente beszámol a tevékenységéről, a gyámolt személyes ügyeiről (oktatás, nevelés, egészségügyi állapot, változások a vagyoni helyzetben stb.). A számadásokat és gyámi jelentéseket a gyámhivatal határozatban fogadja el.

A gyámrendelő határozat rendelkezik a gyámok számadási, jelentési kötelezettségéről. Ha a gyám ennek ellenére határidőben nem tesz eleget fenti kötelezettségének, a gyámhivatal a hiány pótlására szólítja fel. Számos esetben fel kellett szólítanunk a gyámot, volt, akit többször is. Ennek köszönhetően a kötelezettség elmulasztása miatt perindításra nem került sor.

2011. december 31-én 58 gyámság alatt álló gyermeket tartottunk nyilván. A tárgyév folyamán 15 gyermek került gyámság alá. 7 esetben nagykorúvá válás miatt, 9 esetben pedig azért szűnt meg a gyámság, mert a gyermek a vér szerinti családjához visszakerült.

Szülői felügyelet megszüntetése iránt bírósági eljárást a tárgyév során 3 esetben, 4 szülőt érintően kezdeményeztünk. Az előző évben indult perekben meghozott ítéletekkel együtt a bíróság 14 szülő felügyeleti jogát vontta meg. Ez az előző évhez viszonyítva 200 %-os emelkedést jelent.

Kapcsolattartás

A gyermeknek joga, a külön élő szülőnek pedig joga és kötelezettsége a folyamatos és időszakos kapcsolattartás. Ennek szabályozása a bíróság vagy a gyámhivatal hatáskörébe tartozik. A bíróság által szabályozott kapcsolattartás végrehajtása is a gyámhivatal feladata.

A gyámhivatal elsősorban egyezség útján rendezi a kapcsolattartást, de ez a kiéleződött családi konfliktusok miatt rendkívül nehéz. Minden egyes esetben tárgyalást kell tartanunk. Előfordul, hogy egy ügy során több, hosszú órákig tartó egyezkedés zajlik a felek között. Nem ritka az éles vita. Az elvált felek egymás iránt érzett indulatai megnyilvánulásának kordában tartásához szükség van az ügyintéző türelmes, objektív koordináló munkájára. Olyan egyezség megkötése a cél, amelyet a gyermek mindenképp felett álló érdekében mindkét fél el tud fogadni és be is tud tartani. Amennyiben a felek nem tudnak egyezségekre jutni, a kapcsolattartás kérdésében a gyámhivatal dönt.

Az átmeneti nevelésbe vett gyermekek esetén a rendszeres kapcsolattartás a gyermekek „hazagondozásának” fontos része. Cél a családi kapcsolatok fenntartása, erősítése. A rendkívüli növekedést az ide vonatkozó jogszabály változása magyarázza. A gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX.10.) kormányrendelet módosult. Az új változat előírja az ideiglenes hatályú elhelyezés alatti, valamint az átmeneti nevelésbe vett gyermekek vonatkozásában a hivatalból történő szabályozást a gyermek szüleivel, nagyszüleivel és testvéreivel is. Különösen indokolt esetben – kérelemre - a tartós nevelésbe vett gyermek vonatkozásában is rendelkezni kell a kapcsolattartásról.

A kapcsolattartási ügyek száma jelentős emelkedést mutat. 2010-ben 75 kezdeményezett eljárás volt, a tárgyévben 265. A kapcsolattartást a gyámhivatal 251 esetben szabályozta jogerősen. Ideiglenes hatállyal elhelyezett gyermek esetén 20, átmeneti nevelt esetén 211, tartós nevelt esetén 16 döntés született.

Gyermektartásdíj állam általi megelőlegezése

A gyermektartásdíj állam általi megelőlegezését – a jogszabályi feltételek fennállása esetén, amikor a gyermektartásdíj fizetésére kötelezett nem tesz eleget a bíróság által megállapított tartási kötelezettségének – a gyámhivatal állapítja meg legfeljebb három év időtartamra. A kifizetésről a központi költségvetés terhére a gyámhivatal székhelye szerint illetékes önkormányzat jegyzője intézkedik. Az állam által megelőlegezett tartásdíjat a lakóhely szerint illetékes jegyző adók módjára hajtja be.

Az eljárás során nyilatkozattételre kell felhívni a kötelezettet, és be kell szerezni azokat az igazoló iratokat, amelyek bizonyítják, hogy a kérelem benyújtását megelőző hat hónapban a bírósági végrehajtás nem vezetett eredményre.

Gyakran előfordul, hogy a tartásra kötelezett szülő nem együttműködő vagy ismeretlen helyen tartózkodik, nem veszi át a számára küldött iratokat. Ilyenkor a gyámhivatal kézbesítési ügygondnokot rendel.

A tárgyév folyamán gyermektartásdíj állam általi megelőlegezés iránti kérelemre 14 eljárás indult. Az év során megelőlegezésben részesülők száma az előző évi 34-hez képest 42-re emelkedett, azonban az év során kifizetett összeg 5.234.000 forintról 4.835.000 forintra csökkent.

A gyermektartásdíj megelőlegezésének felfüggesztése legfeljebb hat hónapra elrendelhető, ha az elrendelést megalapozó körülmények megváltoznak. A felfüggesztést követő felülvizsgálat eredményeként a továbbfolyósításról vagy a megelőlegezés megszüntetéséről döntünk. 2011-ben kétszer került sor felfüggesztésre, majd megszüntetésre

Ha a bíróság a gyermektartásdíj összegét a megelőlegezés időtartama alatt megváltoztatja, akkor az ítéletnek megfelelően, határozatban kell módosítanunk a megelőlegezett összeget.

Otthonteremtési támogatás

Az átmeneti vagy tartós nevelésből nagykorúság elérése miatt kikerülő fiatal felnőtt otthonteremtési támogatást igényelhet, amelynek összege függ a gyermekvédelmi gondoskodásban töltött idő hosszától és a fiatal felnőtt 18. életévének betöltésekor rendelkezésre álló vagyonától. 2011. évben 8 kérelem érkezett, ebből 4 esetben lehetett megállapítani az otthonteremtési támogatást, összesen 1.682.000 forint összegben.

Utógondozás

Az átmeneti vagy tartós nevelés megszűnése vagy megszüntetése esetén a gyámhivatal legálább egy évi időtartamra elrendeli a gyermek, illetve – kérelme alapján – a fiatal felnőtt utógondozását. Az utógondozás célja a családba való visszailleszkedés, illetve a fiatal felnőtt életkedésének segítése. Utógondozóul a lakóhely szerinti gyermekjóléti szolgálat családgyógyozója, illetve a területi gyermekvédelmi szakszolgálat által javasolt személy rendelhető ki.

Mióta az átmeneti vagy tartós nevelésből kikerülő fiatal felnőtt kérelmétől függ, az utógondozási ügyek száma jelentős mértékben csökkent, elsősorban az otthonteremtési támogatás igénylésekor rendelünk utógondozót.

Az év során 14 gyermek, illetve fiatal felnőtt utógondozását rendeltük el.

Utógondozói ellátás

Az utógondozói ellátás azt jelenti, hogy a fiatal felnőtt nagykorúságának elérése után a tanulmányai befejezéséig vagy önálló életkedésre való alkalmasságáig a gyermekvédelmi rendszer keretein belül maradhat. A tárgyév során hivatalunkhoz az ellátás biztosítására vonatkozó kérelem nem érkezett. A tárgyi időszakban 6 esetben megszűnt az utógondozói ellátás, 1 esetben a fiatal felnőtt magatartása miatt került sor a megszüntetésre.

Kiskorúak vagyoni ügyei

A nyilvántartott kiskorúak száma, akiknek gyámi fenntartásos betétállománya van: 55 (előző évben: 64) a betétben elhelyezett összeg: 13.381.000,- Ft (előző évben: 25.425.000,- Ft) Ingó, ingatlan tulajdonos: 158 (előző évben: 139) gyermek.

A kiskorú tulajdonában álló ingatlan eladásához vagy megterheléséhez a gyámhivatal jóváhagyása szükséges. Eladással, megterheléssel kapcsolatos jóváhagyott ügyek száma: 13 (előző évben: 6) volt. A jóváhagyást alapos vizsgálatnak kell megelőznie, meg kell akadályoznunk, hogy a vagyon kezelője a gyermek részére előnytelen szerződést kössön, vagy kockáztassa a gyermek vagyonát, esetleg lakhatását. A törvényes képviselő és a kiskorú érdekellentéte miatt (pl.: tulajdonostárs, haszonélvező stb.) eseti gondnok kirendelése válhat szükségessé. Eseti gondnokul elsősorban ügyvédet rendelünk. Az eseti gondnok munkadíját és költségeit az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 100-szorosát meghaladó értékhatárú, kérelemre induló vagyoni ügyekben az ügyfél viseli.

A gyámhivatal által kezdeményezett büntetőeljárások

2011 folyamán egy ízben tettünk feljelentést kiskorú veszélyeztetése, s egyszer kiskorú sérelmére elkövetett bűncselekmény miatt. Ezek az eljárások még folyamatban vannak.

Cselekvőképességet érintő gondnokság alá helyezési ügyek, gondnokoltak személyi és vagyoni ügyei

Ha a gyámhivatalnak tudomására jut a gondnokság alá helyezés szükségessége, a gondnokság alá helyezési eljárást meg kell indítania, ha ezt a perindításra jogosult hozzátartozók a gyámhatóságnak a perindítás szükségességéről szóló tájékoztatását követően 60 napon belül nem teszik meg. A keresetlevélhez csatolni szükséges mellékleteket az ide vonatkozó jogszabály taxatív felsorolja. A bíróság a gondnokság alá helyezés során legalább két tárgyalást tart.

2011-ben új gondnokság alá helyezési eljárás 6 esetben indult.

2011. december 31-én hivatalunk 167 gondnokság alatt álló személyt tart nyilván. Ebből 84 esetben hivatásos gondnok látja el a gondnoki tisztséget. Rétság Város Önkormányzata 3 hivatásos gondnokot foglalkoztat megbízási szerződéssel, munkájukat pedig a gyámhivatal felügyeli és irányítja. Egy hivatásos gondnok a törvény szerint legfeljebb 30 gondnokolt vonatkozásában láthatja el a tisztséget. Miután a hivatásos gondnok terhelhetősége a jogszabály által engedett felső határhoz erősen közelít, előreláthatóan a jövőben további gondnok alkalmazása válik majd szükségessé. A hivatal épületében megoldódott a hivatásos gondnokok munkavégzése, miután rendelkezésükre áll már egy iroda, itt tartják a fogadóóráikat is minden héten minimum két órában. Probléma azonban továbbra is, hogy a hivatásos gondnokok elérhetősége nem biztosított. Célszerűnek tartjuk és javasoljuk a hivatásos gondnokok megbízási szerződésének módosítását, mert a jelenlegi szerződés nem tartalmazza, hogy a rá vonatkozó jogszabályokat ismeri, és a tevékenység ellátásához szükséges képzettséggel és szakértelemmel rendelkezik.

A cselekvőképességet érintő gondnokság alatt állók vagyoni érdekvédelme a vagyonos kiskorúakéhoz hasonlóan történik. A gondnok törvényes képviselői jognyilatkozataihoz a gyámhivatal jóváhagyása szükséges, ha a jognyilatkozat a gondnokolt tartásával, örökösödési jogával, ingatlan tulajdonával, a gyámhivatal által felügyelt készpénz vagyonával kapcsolatos.

A gondnok tevékenységét a gyámhivatal folyamatosan felügyeli, a vagyonkezeléssel is megbízott és számadásra kötelezett gondnokot rendszeresen elszámoltatja.

Számadásra kötelezett gondnokok száma 2011. december 31-én 135 volt.

A számadásra nem kötelezett gondnok is legalább évente beszámol a tevékenységéről, a gondnokolt személyes ügyeiről (egészségügyi állapot, változások a vagyoni helyzetben, jognyi-

latkozatok szükségessége stb.). A számadásokat és gondnoki jelentéseket a gyámhivatal határozatban fogadja el.

A gondnokrendelő határozat rendelkezik a gondnokok számadási, jelentési kötelezettségéről. Ha a gondnok ennek ellenére határidőben nem tesz eleget fenti kötelezettségének, a gyámhivatal a hiány pótlására szólítja fel. Számos esetben fel kellett szólítanunk a gondnokot, volt akit többször is. A kötelezettség elmulasztása miatt perindításra az év folyamán nem került sor.

A cselekvőképességet korlátozó gondnokság kötelező felülvizsgálatát a bíróság az alapítéletében határozza meg. A felülvizsgálatot a gyámhivatal indítja. Az eljárás a gondnokság alá helyezési eljárás logikája szerint zajlik. 2011-ben 23 cselekvőképességet érintő gondnokság felülvizsgálatát indítottuk el.

Cselekvőképességet nem érintő gondnokság alá helyezés

Eseti gondnokot rendel a gyámhivatal annak a személynek, aki ügyei vitelében akadályoztatva van, vagy ismeretlen helyen tartózkodik, illetve akkor, ha a szülő vagy gyám/gondnok a gyermeket/gondnokoltat érdekellentét miatt nem képviselheti. Az év során 16 eseti gondnok kirendelésére került sor, leggyakrabban vagyoni vagy családi jogállás rendezési ügyekben.

Ügygondnokot – hivatal iratok átvételére, kézbesítésére, egy konkrét ügy megoldására – közigazgatási ügyekben rendelünk. 2011-ben 3 esetben volt erre szükség.

Nem hatósági jellegű eljárások

A gyámhivatal hatáskörébe utalta a 207/2009. (IX.29.) Korm. rendelet közötti erőszakkal kapcsolatos családvédelmi koordinációt. A tárgyév folyamán 1 esetben kellett eljárunk.

A gyámhivatal feladata továbbá annak vizsgálata, hogy a közüzemi számlatartozással (TIGÁZ, ÉMÁSZ) rendelkező ügyfelek között van-e védett fogyasztónak nyilvánítható személy. Ennek érdekében a fenti szolgáltatók többször, rendszertelen időközönként megkeresték hivatalunkat. Ha a szolgáltatók által megküldött listán általunk nyilvántartott otthonteremtési támogatással érintett személy vagy nevelőszülő szerepel, akkor a védett fogyasztók nyilvántartásába történő felvétel lehetőségéről az ügyfelet tájékoztatnunk kell a megfelelő dokumentumok megküldésével egyidejűleg.

A Tisztelt Képviselő-testület segítő támogatását kérjük az alábbiakban:

- Egy főállású adminisztrátor alkalmazása
- Hardver és szoftverfejlesztés és folyamatos karbantartás
- Területi feladatok ellátásához gépjármű biztosítása
- A hivatásos gondnokok részére szolgálati, magáncélra nem használható mobiltelefon (javasoljuk a hivatal flottájához csatlakoztatni) biztosítása
- Az 1997 óta felgyülemllett irattári anyagok selejtezése

Rétság, 2012. április 3.

Erdélyi Mária
gyámügyi ea.

Keresztes Zsuzsanna
gyámügyi ea.

Sárváriné Borsa Anna
gyámügyi ea.

Beszámoló a gyermekvédelmi és gyámügyi feladatok ellátásáról
2012. április 20-i Kt. ülésére

Tisztelt Képviselő- Testület!

A gyermekjóléti szolgáltatás a községben a Nyugat-Nógrád Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat társulása keretében biztosított.

Rétság városban Uskert Krisztina az illetékes családgondozó.

Település: RÉTSÁG		
Családgondozó: Uskert Krisztina		
Lakos összesen: 2945 fő		0-18 éves: 560 fő
	Gyermek	Család
2011-ben nyilvántartott	40	32
Ebből		
Alapellátott	10	7
Védelembevett	4	2
Szakellátott	6	1
Utógondozott	1	1
Nyilvántartott egyszeri eset	19	11
2011.évben megszűnt	11	6
2011.12.31-én nyilvántartott	29	10

Ügyfélfogadás helye: Polgármesteri Hivatal

Ügyfélfogadás ideje: Kedd: 12⁰⁰ -14⁰ és Csütörtök: 10⁰⁰- 12⁰⁰

A gyermekjóléti szolgálatok kiemelt feladata a veszélyeztetettséget észlelő-és jelzőrendszer működtetése, mely a prevenciós munka első számú eszköze.

A jelzőrendszertől érkezett jelzések száma a 2011. évben.

Küldő	Település neve
<i>Egészségügyi szolgáltatók:</i>	- Háziorvos
	- Védőnő
	- Kórház
<i>Személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatók (családsegítő szolg.)</i>	
<i>Közoktatási intézmények:</i>	- Óvoda
	- Általános Iskola
	- Középiskola
	- Nevelési Tanácsadó
<i>Rendőrség</i>	3
<i>Ügyészség</i>	3
<i>Bíróság</i>	2
<i>Áldozatsegítés és a kárenyhítés feladatait ellátó szervezet</i>	
<i>Menekülteket befogadó állomás, a menekültek átmeneti szállása</i>	
<i>Társadalmi szervezetek egyházak, alapítványok</i>	
<i>Munkaügyi hatóság</i>	
<i>Gyámhivatal</i>	
<i>Jegyző, Gyámhatóság</i>	2
<i>Pártfogó Felügyelő Szolgálat</i>	
<i>Egyéb (állampolgár)</i>	
<i>Összesen</i>	21

Az 1997. évi Gyermekvédelmi törvényben foglaltak szerint a gyermekjóléti szolgálat feladata a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, veszélyeztetettségének megelőzése, megszüntetése, javaslatétel a gyermekvédelmi gondoskodás alkalmazására, a családjából kiemelt gyermek visszahelyezésének elősegítése, illetve utógondozása, a helyettes

szülői hálózat szervezése. A törvény pontjai, illetve a gyermekek érdekei határozzák meg munkánkat.

2011. évben a nyilvántartásba kerülés okai:

A nyilvántartásba kerülés fő okai az (1-30) igazolatlan iskolai mulasztás, a hiányzások nem ismétlődnek meg, a gyermek megfelelő körülmények között él, így a gondozásra nem kerül sor.

Gyámhivatali felkérés környezettanulmányra: gyermekelhelyezés esetén, a gondozás nem indokolt.

Egy alkalommal a szülő kérte a gyermekjóléti szolgálat segítségét, gyermeke magántanulói státuszba helyezését kapcsolatban.

Jelzőrendszeri jelzések alapján (védőnő) szülő, család életvitele miatt. Ezeknél, a családoknál, indokolt a gondozás valamilyen formája.

Nyilvántartottak fő problémái:

- A munkanélküliség, rossz anyagi helyzet
- A szülők képzetlensége (legsúlyosabb eset: írni, olvasni nem tudás)
- A szülők életvitele, nem dolgoznak
- Gondatlanság a gyermekek ellátásban
- A szülők nem nevelik gyermekeiket (intézeti nevelésben vannak)

Elmondható, hogy minden hiánnyal kapcsolatos jelzés középiszkolai igazolatlan mulasztásról érkezett. Nagyon fontosnak tartom, hogy általános iskolából igazolatlanul nem hiányoznak a gyerekek. Sajnos egyre több gyermeket érint és egyre nagyobb mértékű a hiányzások száma. Előfordult, hogy egy családban 2 gyermeket is érint, és náluk halmozottan (egy tanévben többször is) érkezett jelzés. De meg kell említenem, hogy az iskolai hiányzás általában egy tünet, amelynek oka csak akkor derül ki, ha felvesszük a kapcsolatot a gyermek osztályfőnökével és a szülőkkel. A mélyebben rejlő probléma, hogy valamilyen okból a diák nem akar vagy nem tud megfelelni a közösség elvárásainak, és inkább cselleng, és saját érdeklődési körének megfelelő társakat keres, akik között „sikkos a lógás”. Ezen gyermekek szülei általában nem dolgoznak, de kivétel is van, és ha dolgoznak, nem tudják, hogy gyermekük kivel és hol tartózkodik, nevelési eszköztáruk is hiányos, amellyel kamaszkorú gyermekeiket megfelelően, irányítani, kezelni tudnák.

Alapellátás keretében gondozottak fő problémái

- Szülő család életvitele
- Gyermeknevelési nehézségek
- Családi konfliktusok
- Anyagi nehézségek
- Gyermek magatartásproblémái, iskolába való beilleszkedési nehézség
- Igazolatlan iskolai mulasztás
- Érdemi neveltetés hiánya

Az alapellátás keretében történő gondozás javarészt azokat a gyermeket érinti, akik már az előző években is szerepeltek gondozásban a gyermekjóléti szolgálatnál. A gyermekek nagy része rossz szociális helyzet miatt van gondozásban. Ezen családok gyermekei fokozott figyelmet igényelnek, a veszélyeztetettség (élelmezés, ruházat, fűtés, lelki, értelmi és érzelmi elhanyagolás) megelőzése, megakadályozása érdekében.

Kliensköröm nagy részében a szülők munkanélküliek, képzetlenek, vagy nem céljuk, az hogy dolgozzanak. Ezekben, a családokban több kiskorú gyermek van. A család a családi pótlékból él. Ez a pénz nagyon kevés vagy legalább is nem elég arra, hogy egy család megéljen belőle. Főként ezekre, a családokra jellemző, hogy a szülő otthon sem foglalkozik gyermeke, nevelésével, fejlesztésével. Ezek a gyerekek problémát, nehézségeket okoznak társaiknak, és pedagógusainknak.

Volt egy rövid időszak, amikor 2 gyermek kikerült a gondozásból, de iskolai igazolatlan hiányzás miatt vissza kellett venni őket az ellátásba.

Két gyermek iskolai magatartási problémák miatt került alapellátásba. Számukra pszichológusi segítséget is nyújtott a Gyermekjóléti Szolgálat, hogy a problémákon enyhíteni tudjunk.

Védelemben vétel alatt állók problémái

- **2011-ben védelemben vételre nem került sor**

- **Iskoláztatási támogatás megvonása**

Az iskoláztatási támogatás megvonására nem volt példa 2011-ben, mert 50 órás igazolatlan hiányzása egy gyermeknek sem gyűlt össze. Eseti gondnokra nem volt szükség.

Az eseti gondnokságról szeretnék szólni mégis néhány gondolatot, mert a közeljövőben lesz rá példa.

A családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvényt valamint a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvényt a tankötelezettség teljesítésével összefüggésben módosító 2010. évi LXVI. törvény 2010. augusztus 30-i hatállyal bevezette az iskoláztatási támogatás jogintézményét.

Ha a gyermek nem teljesíti a tankötelezettségét - 50 órás hiányzás esetén - a gyermeket a jegyzői gyámhatóság védelemben veszi, és az iskoláztatási támogatás (régebben családi pótlék) felfüggesztésre kerül, az iskoláztatási támogatást természetbeni juttatásként kapja tovább a család, vagyis eseti gondnok segítségével költhetik el a teljes összeget (élelmiszerre, ruhára, buszbérletre, tanszerre).

Eseti gondnok kirendelése:

A gyermek, illetve a fiatal felnőtt részére a gyámhatóság- figyelemmel korára, egyéni szükségletei és az ítélőképessége birtokában lévő gyermek véleményére- a Gyer. 68/C § (1) bekezdése alapján eseti gondnokot rendel, mely döntést az iskoláztatási támogatás folyósításának felfüggesztéséről szóló határozatába foglalja.

Eseti gondnok lehet:

- a gyermek arra alkalmas más közeli hozzátartozója
- az iskolai gyermek- és ifjúságvédelmi felelős
- a védőnő
- a családsegítő szolgálat vagy a gyermekjóléti szolgálat családgondozója
- ármeneti gondozást nyújtó intézmény családgondozója, szakmai munkakörben foglalkoztatott alkalmazottja
- polgármesteri hivatal- nem gyermekvédelmi, illetve gyámhatósági feladatokat ellátó- ügyintézője

A védelemben vett gyermekek közül akadtak olyanok, akik szabálysértést követett el, így továbbra is védelemben maradtak.

Azonban pozitív változás is bekövetkezett, mert 3 gyermeknél a védelemben vétel megszüntetésre került, és alapellátás keretében lettek tovább gondozva.

Ideiglenes hatályú elhelyezés okai

2011-ben ideiglenes hatályú elhelyezésre nem került sor.

Átmeneti nevelésbe vétel okai

2011. évben átmeneti nevelésbe vételre nem került sor.

Utógondozás

Gyámhivatali határozat alapján egy fiatalos gyermek számára került utógondozó kijelölésre, egy év időtartamra, akinek feladata a fiatalos életének figyelemmel kísérése, családban történő nevelkedésének elősegítése.

Válság helyzetben lévő várandós anya gondozása

Egy esetben érkezett olyan jelzés védőnőtől, mely szerint a várandós kismama nem tartja fontosnak a kötelező szűrővizsgálatokat, és nem jelent meg több alkalommal sem azokon. Az édesanya korábban született gyermekei is gondozásban voltak a szolgálatnál, így folyamatos kapcsolat volt az anyával, személyes beszélgetések eredményeként megértette és a magzata érdekében végül a szűrővizsgálaton részt vett. A jelzőrendszer bármely tagjától érkezett jelzést követően, minden esetben visszajelző lapon történik tájékoztatás, hogy mit tett a családgondozó az ügyben.

Lezárt esetek, nyilvántartásból kikerültek

Lezárásra kerültek azok a gyerekek valamint családok, ahonnan újabb jelzés nem érkezett, valamint a problémák megoldódtak.

Egyéb ellátások biztosítása, pszichológus, közvetítés más szolgáltatásba (jogi, nevelési tanácsadó stb)

Pszichológusi segítség az egész évben rendelkezésünkre állt, egy gyermek vette igénybe a szolgáltatást. A Tanulási Képességeket Vizsgáló Rehabilitációs és Szakértői Bizottsággal egy gyermek ügyében hosszasan tárgyaltunk időpont miatt, a vizsgálatra kerülés 2012. április 5-én fog megvalósulni, amelyben a gyermekjóléti szolgálat közvetítői szerepet vállalt.

Az elmúlt évben Szolgálatunk két alkalommal élelmiszer adományt osztott a településen, amelyre a Magyar Élelmiszer Baknál pályáztunk.

Nagyoroszi, 2012. április 2.

Uskert Krisztina
családgondozó

Beszámoló a 2011. évi jegyzői gyámhatósági feladatok ellátásáról

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (Továbbiakban Gyvt.) 96.§. (6) bekezdése alapján a települési önkormányzat és a megyei fenntartó a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról minden év május 31-éig – a külön

jogszabályban meghatározott tartalommal – átfogó értékelést készít. Az értékelést – települési önkormányzat esetén a képviselő-testület általi megtárgyalást követően – meg kell küldeni a gyámhivatalnak. A gyámhivatal az értékelés kézhezvételétől számított harminc napon belül javaslatlall élhet a települési önkormányzat, illetve a megyei fenntartó felé, amely hatvan napon belül érdemben megvizsgálja a gyámhivatal javaslatait és állásfoglalásáról, intézkedéséről tájékoztatja.

A település állandó lakosainak száma 2012. január 1-én 2856 fő, 2011. január 1-én 2945 fő volt. 0-18. éves életkorig a lakosság száma 560 fő. Újszülöttek száma 2011. évben 31 fő volt. Elhalálozott 27 fő.

A Gyvt. **94. §** (1) bekezdése alapján a települési önkormányzat, fővárosban a fővárosi kerületi önkormányzat feladata a gyermekek védelme helyi ellátó rendszerének kiépítése és működtetése, a területén lakó gyermekek ellátásának megszervezése.

A települési önkormányzat az e törvényben foglaltak szerint biztosítja a **rendkívüli gyermekvédelmi támogatást**, a személyes gondoskodást nyújtó alapellátások keretében a gyermekjóléti szolgáltatást, a gyermekek napközbeni ellátását, a gyermekek átmeneti gondozását, szervezi és közvetíti a máshol igénybe vehető ellátásokhoz való hozzájutást, míg a hatósági intézkedések jegyzői, illetve gyámhivatali hatáskörbe tartoznak.

A pénzbeni ellátásokhoz kapcsolódó feladatok egy része helyi, másik része körzetközponti szerepből adódik.

A Városi Gyámhivatal által az illetékességi területre megállapított gyermektartási díj, illetőleg az otthonderemtési támogatás teljes összege megtérítésre kerül.

A kifizetés, visszaigénylés, illetőleg a gyermektartásdíj hátralék átjelentése és kamatokkal együtt történő beszédése az önkormányzat feladatát képezi.

A rendkívüli gyermekvédelmi támogatási kérelmek elbírálását a Szociális Bizottság átruházott hatáskörben folyamatosan végzi.

A pénzellátáshoz szükséges saját erő a költségvetésben biztosított.

2011. évben rendkívüli gyermekvédelmi támogatást a Szociális Bizottság 39 fő részére állapított meg, 265 fő részesült 5.000,-Ft-os beiskolázási támogatásban, ennek teljes összege 1.325.000,- Ft.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény

A Gyvt. **19. §** (1) bekezdése alapján rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult meghatározott gyermekétkeztetés normatív kedvezményének, meghatározott pénzbeli támogatásnak, a külön jogszabályban meghatározott egyéb kedvezményeknek az igénybevételére.

A települési önkormányzat jegyzője megállapítja a gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát, amennyiben a gyermeket gondozó családban az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének (2011. évben 28.500.-) a 140%-át, ha a gyermeket egyedülálló szülő, illetve más törvényes képviselő gondozza, vagy ha a gyermek tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos, vagy ha a nagykorúvá vált gyermek megfelel a 20. § (3) vagy (4) bekezdésében foglalt feltételeknek; az öregségi nyugdíj legkisebb összegének 130%-át a fenti pontok alá nem tartozó esetben, feltéve, hogy a vagyoni helyzet vizsgálata során az egy főre jutó vagyon értéke nem haladja meg külön-külön vagy együttesen a (7) bekezdésben meghatározott értéket.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságban 2011. évben - gyermekétkeztetés normatív kedvezménye, ingyenes, illetve kedvezményes tankönyvellátás - 148 gyermek részesült. Az év folyamán 152 kérelem érkezett, melyből 13 db elutasításra került. Az el-

utasítások főbb oka a törvény által meghatározott jövedelemhatár túllépése, valamint a kérelmezők vagyoni helyzete

Augusztus és november hónapban gyermekenként 5.800,- Ft került kifizetésre pénzbeni támogatásként, míg 2010. évben - gyermekétkeztetés normatív kedvezménye, ingyenes, illetve kedvezményes tankönyvellátás - 137 gyermek részesült.

Óvodáztatási támogatás

A Gyvt. **20/C. § (1)** bekezdése alapján a települési önkormányzat jegyzője annak a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermeknek a szülője részére, aki a három-, illetve négyéves gyermekét beíratta az óvodába, továbbá gondoskodik gyermeke rendszeres óvodába járatásáról, és akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága fennáll a gyermek óvodai beiratását követően első alkalommal, ha a gyermek óvodai beiratása a naptári év első felében történik és a gyermek óvodai nevelésben való részvétele óta legalább két hónap eltelt, a beiratás évének június hónapjában, ha a naptári év első felében történik, de júniusig nem telt el két hónap, a beiratás évének december hónapjában, ha a naptári év második felében történik és a gyermek óvodai nevelésben való részvétele óta legalább két hónap eltelt, a beiratás évének december hónapjában, ha a naptári év második felében történik, de a beiratás évében decemberig nem telt el két hónap, a következő év június hónapjában. A gyermek beiratását követően második és további alkalommal az óvodai nevelési jogviszony fennállásáig a tárgyév június hónapjában, illetve a tárgyév december hónapjában, pénzbeli támogatást folyósít.

A pénzbeli támogatás folyósításának további feltétele, hogy a gyermek felett a szülői felügyeleti jogot gyakorló szülő, illetve ha mindkét szülő gyakorolja a szülői felügyeleti jogot, mindkét szülő a jegyzői eljárásban önkéntes nyilatkozatot tegyen arról, hogy gyermekének hároméves koráig legfeljebb az iskola nyolcadik évfolyamán folytatott tanulmányait fejezte be sikeresen.

A pénzbeli támogatás első alkalommal folyósított összege 2011. évben 20.000.- Ft, míg második, illetve további alkalmakkor folyósított összege 2011. évben 10.000.- Ft volt.

2011. évben **óvodáztatási támogatásban** első alkalommal 4 fő gyermek részesült, míg második alkalommal 2 fő gyermek részesült, ennek teljes összege 2011. évben 100.000.- Ft volt.

Iskoláztatási támogatás

A családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény 15. § b) bekezdése szerint, ha a tizenhét éves életévét be nem töltött tanköteles gyermek, a közoktatási intézmény kötelező tanórai foglalkozásai tekintetében igazolatlanul mulaszt, a közoktatási intézmény igazgatójának jelzése alapján a települési önkormányzat jegyzője gyámhatósággént eljárva az adott tanévben igazolatlanul mulasztott ötvenedik kötelező tanórai foglalkozás után - amennyiben a védelembé vétel még nem áll fenn - elrendeli a gyermek védelembé vételét, továbbá az iskoláztatási támogatás folyósításának felfüggesztését.

A Gyvt. 68/A. § (1) és (2) bekezdései szerint a gyermek után járó iskoláztatási támogatás teljes összege folyósításának a Cst. 15. § b) pontjában foglaltak szerinti felfüggesztésével egyidejűleg a települési önkormányzat jegyzője - védelembé nem vett gyermek esetén - elrendeli a gyermek védelembé vételét. A települési önkormányzat jegyzője egy határozatban dönt az iskoláztatási támogatás felfüggesztéséről, védelembé nem vett gyermek esetén a védelembé vétel elrendeléséről, és ezzel egyidejűleg az iskoláztatási támogatás összegének a települési önkormányzat részére a kincstárban megnyitott családtámogatási folyószámlára (a továbbiakban: családtámogatási folyószámla) történő utalásáról.

A jegyző az iskoláztatási támogatás felfüggesztését határozatlan időre rendeli el.

Az iskoláztatási támogatás felfüggesztésének időtartama alatt a gyermek után járó iskoláztatási támogatást a családtámogatási folyószámlán kell gyűjteni.

Ha az iskoláztatási támogatást rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekekre tekintettel állapították meg, a felfüggesztés időtartama alatt az iskoláztatási támogatás teljes összegét természetbeni formában kell a gyermek számára nyújtani.

A felfüggesztés megszüntetését követően a felfüggesztés időtartama alatt a családtámogatási folyószámlán összegyűlt iskoláztatási támogatás teljes összegét - a felfüggesztés időtartamával megegyező számú hónapra elosztva - havi részletekben, természetbeni formában kell a gyermek számára nyújtani.

2011. évben a közoktatási intézményektől 7 esetben érkezett jelzés iskolai hiányzásokkal kapcsolatban. Egyetlen jelzés sem érte el az 50 órás hiányzást, így az iskoláztatási támogatás felfüggesztésére nem került sor.

A gyermekek védelmét pénzübeni, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, valamint hatósági intézkedések keretében kell biztosítani.

A gyermekvédelmi rendszer működtetése állami és önkormányzati feladat egyaránt.

A jegyzői hatáskörbe tartozó gyermekvédelmi intézkedésre akkor kerül sor, ha a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges ellátást a szülő együttműködésével nem lehet biztosítani, és ez a kialakult helyzet a gyermeket veszélyezteti.

A tárgyévben - 2011. december 31-én - nyilvántartott **veszélyeztetett** kiskorúak száma 4 fő volt. Az előző évhez képest - 2010. december 31-én a nyilvántartott veszélyeztetett gyermekek száma 7 fő volt - ez csökkenést mutat.

2010. évben hét gyermek esetében került sor védelembe vétel elrendelésére. Ezekben az esetekben a leggyakrabban környezeti, életviteli problémák, magatartási okok, kapcsolattartási problémák, szenvedélybetegség, szülők életvitel, családi konfliktusok következtében alakult ki a veszélyeztetettség, illetve egy gyermek esetében fiatalkorú által elkövetett szabálysértés miatt került sor a védelembe vétel elrendelésére.

2011. évben védelembe vételre nem került sor, csak felülvizsgálati eljárásokra került sor, mely kapcsán három gyermek esetében a védelembe vételt megszüntettük. A védelembe vétel sikeressége miatt az Ő esetükben a Gyermekjóléti Szolgálat utógondozói ellátásban részesíti Őket. 4 esetben a védelembe vétel fenntartására volt szükség a magatartási problémák, a szülő ellenállása a szakemberek által javasolt vizsgálatok elvégzésére, illetve nem megfelelő együttműködése miatt.

A jegyzői gyámhatóság által 2011-ben ideiglenes hatályú elhelyezés nem történt.

A tavalyi évben a felügyeleti szervek ellenőrzést nem folytattak a gyermekvédelmi, gyámügyi feladatellátásra vonatkozóan.

A gyermekek napközbeni ellátásának feltételei az óvodai és iskolai intézményekben biztosított.

Óvodai ellátásban részesülők átlag létszáma 102 fő. Ebből rendszeres gyermekvédelmi támogatásban részesülő gyermek 34 fő.

Az általános iskolai tanulók létszáma a tolmácsi Tagintézményben tanulókkal együtt 2011. december 31-én 260 fő volt, melyből 3 fő magántanuló.

A tanulók közül rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben 71 fő részesült, melyből az iskolai intézményi étkezést 58 fő vette igénybe.

A gyermekjóléti szolgáltatás a Gyermekvédelmi törvény (Gyvt.) 39. §. alapján a gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyezte-

tettségeinek megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.

A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a gyermek testi, lelki egészségének, családban történő nevelésének elősegítése érdekében a gyermeki jogokról és a gyermek fejlődését biztosító támogatásokról való tájékoztatás, a támogatásokhoz való hozzájutás segítése, a családtervezési, a pszichológiai, a nevelési, az egészségügyi, a mentálhigiénés és a káros szenvedélyek megelőzését célzó tanácsadás vagy az ezekhez való hozzájutás megszervezése, válsághelyzetben lévő várandós anya támogatása, segítése, tanácsokkal való ellátása, valamint számára a családok átmeneti otthonában igénybe vehető ellátáshoz való hozzájutás szervezése, a szabadidős programok szervezése, a hivatalos ügyek intézésének segítése.

A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszer működtetése, a nem állami szervek, valamint magánszemélyek részvételének elősegítése a megelőző rendszerben, a veszélyeztetettséget előidéző okok feltárása és ezek megoldására javaslat készítése, meghatározott személyekkel és intézményekkel való együttműködés megszervezése, tevékenységük összehangolása, tájékoztatás az egészségügyi intézményeknél működő inkubátorokból, illetve abba a gyermek örökbefogadáshoz való hozzájárulás szándékával történő elhelyezésének lehetőségéről.

A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében a gyermekkel és családjával végzett szociális munkával (a továbbiakban: családgondozás) elősegíteni a gyermek problémáinak rendezését, a családban jelentkező működési zavarok ellensúlyozását, a családi konfliktusok megoldásának elősegítése, különösen a válás, a gyermekelhelyezés és a kapcsolattartás esetében, kezdeményezni egyéb gyermekjóléti alapellátások igénybevételét, szociális alapszolgáltatások, különösen a családsegítés igénybevételét, egészségügyi ellátások igénybevételét, pedagógiai szakszolgálatok igénybevételét, vagy a gyermek védelembe vételét vagy súlyosabb fokú veszélyeztetettség esetén a gyermek ideiglenes hatályú elhelyezését, átmeneti vagy tartós nevelésbe vételét. Javaslat készítése a veszélyeztetettség mértékének megfelelően a gyermek védelembe vételére, illetve a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtására, a gyermek tankötelezettsége teljesítésének előmozdítására, a gyermek családjából történő kiemelésére, a leendő gondozási helyére vagy annak megváltoztatására.

A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a családjából kiemelt gyermek visszahelyezése érdekében a családgondozás biztosítása – az otthon nyújtó ellátást, illetve a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatást végző intézménnyel együttműködve – a család gyermeknevelési körülményeinek megteremtéséhez, javításához, a szülő és a gyermek közötti kapcsolat helyreállításához, utógondozó szociális munka (a továbbiakban: utógondozás) biztosítása – az otthon nyújtó ellátást, illetve a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatást végző intézménnyel együttműködve – a gyermek családjába történő visszailleszkedéséhez.

A Gyermekjóléti Szolgálat a társult önkormányzatok által létrehozott, már 31 településre kiterjedő, 8 fő teljes munkaidős, valamint 2 fő megbízási szerződéssel alkalmazott családgondozót foglalkoztató Nyugat-Nógrád Gyermekjóléti és Családsegítő szolgálat működtetésével megoldott.

A Gyermekjóléti Szolgálat eredményesen működteti a jelzőrendszert, személyes kapcsolattartás jellemzi.

Rétság, Bánk, és Tolmács községben Uskert Krisztina családgondozó látja el a gyermekjóléti feladatokat.

A településen a gyermekjóléti szolgáltatásra biztosított idő heti 12 óra.

A Gyermekjóléti Szolgálat által a településen ellátott családok száma 10, melyben 29 ellátott gyermek él. Ebből alapellátásban 10 fő, míg védelembe vétel kapcsán 4 fő szerepel.

A nyilvántartásba vétel legfőbb okai:

- ⇒ magatartási probléma: iskolai hiányzás, kisebb vétségek, szabálysértések elkövetése
- ⇒ családon belüli kapcsolatok megromlása, konfliktusok
- ⇒ a család környezete, életviteli problémák
- ⇒ átmeneti gondozás

A jelzőrendszer tagjaival a jegyzői gyámhatóság kapcsolata jónak minősíthető. A legszorosabb, napi kapcsolat az óvoda, iskola gyermek- és ifjúságvédelmi felelőseivel, valamint a Gyermekjóléti Szolgálattal alakult ki.

A jegyzői intézkedésre az esetek többségében a jelzőrendszer tagjaival történő egyeztetések, és esetmegbeszélések után kerül sor.

A rétsági Rendőrkapitánysággal is szoros kapcsolat alakult ki, ennek eredménye a gyorsabb és eredményesebb hatósági intézkedés.

Jövőre vonatkozó céljaink között szerepel a jelzőrendszer eredményesebb működése érdekében esetkonferenciák megtartása, melyek az adott eljárások gyorsabb és hatékonyabb megoldását eredményeznék.

Rétság, 2012. március 28.

Jánosik Gabriella
előadó